

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA**

z dnia 29 października 2003 r.

**W SPRAWIE WYKAZU DZIEDZIN PIELEŃNIARSTWA ORAZ
DZIEDZIN MAJĄCYCH ZASTOSOWANIE W OCHRONIE
ZDROWIA, W KTÓRYCH MOŻE BYĆ PROWADZONA
SPECJALIZACJA I KURSY KWALIFIKACYJNE, ORAZ
RAMOWYCH PROGRAMÓW SPECJALIZACJI DLA
PIELEŃNIAREK I POŁOŻNYCH**

(Dz. U. Nr 197, poz. 1922)

- Wyciąg -

ZAŁĄCZNIK Nr 21

**RAMOWY PROGRAM BLOKU SPECJALISTYCZNEGO
SPECJALIZACJI W DZIEDZINIE PIELEŃNIARSTWA
RODZINNEGO DLA POŁOŻNYCH**

I. Cel kształcenia

Przygotowanie położnej do profesjonalnego sprawowania opieki nad rodziną zdrową i rodziną z problemami zdrowotnymi, a zwłaszcza nad kobietą ciężarną, rodzącą, położnicą i jej dzieckiem w pierwszym miesiącu życia.

II. Czas trwania specjalizacji

1. Łączna liczba godzin wynosi 1.010 godzin dydaktycznych.
2. Łączna liczba godzin w bloku ogólnozawodowym wynosi 330 godzin.
3. Łączna liczba godzin w bloku specjalistycznym wynosi 680 godzin, w tym: część teoretyczna 315 godzin, część praktyczna 365 godzin.

III. Wykaz umiejętności będących przedmiotem kształcenia

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

1. Określać obszary współpracy interdyscyplinarnej zespołu podstawowej opieki zdrowotnej.

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji w Dziedzinie Pielęgniarstwa Rodzinnego dla Położnych

2. Określać zasady współpracy z grupami samopomocy, wolontariuszami i organizacjami pozarządowymi.
3. Tworzyć sieć wsparcia społecznego na terenie wykonywanej praktyki.
4. Opracowywać programy promocji zdrowia i profilaktyki chorób, szczególnie chorób narządu rodniego i piersi.
5. Wskazać metody pracy i metody edukacyjne do realizacji opracowanych programów.
6. Organizować ośrodki doradczo-konsultacyjne.
7. Realizować i dokonywać oceny udzielanych porad dla odbiorcy indywidualnego i zbiorowego.
8. Opracowywać pakiety tematyczne materiałów informacyjnych i środków dydaktycznych na potrzeby poradnictwa.
9. Współpracować ze środkami masowego przekazu w tworzeniu programów edukacyjnych.
10. Prowadzić czynne poradnictwo na temat planowania rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem naturalnych metod planowania rodziny.
11. Organizować poradnictwo przedciążowe.
12. Kształtować i wzmacniać u kobiet ciężarnych zachowania prozdrowotne.
13. Dokonać oceny ryzyka położniczego według karty oceny zdrowia kobiety ciężarnej.
14. Przyjmować porody siłami natury w domu.
15. Sprawować profesjonalną opiekę pielęgniarsko-położniczą nad kobietą ciężarną, rodzącą, położnicą i ze schorzeniami ginekologicznymi.
16. Udzielać porad pielęgnacyjnych w zakresie ciąży, porodu i porożu.
17. Diagnozować sytuację społeczną i stan zdrowia kobiety i jej rodziny.
18. Opracowywać schematy i standardy postępowania pielęgnacyjnego.
19. Monitorować działania w zakresie środowiskowej opieki położniczej.
20. Opracować kryteria oceny jakości świadczeń.
21. Stosować metody wewnętrznej poprawy jakości.
22. Dokumentować proces pielęgnowania.
23. Prowadzić sprawozdawczość medyczną za pomocą dostępnych metod.

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Rodzinnego dla Położnych

IV. Plan nauczania

Lp.	MODUŁ	Teoria - liczba godzin	STAŻ		Łączna liczba godzin
			placówka	liczba godzin	
I	Podstawy poradnictwa	15	-	-	15
II	Planowanie rodziny w różnych okresach jej rozwoju	45	Poradnia rodzinna	35	80
III	Problemy życia seksualnego	30	Poradnia pomocy rodzinie lub centrum pomocy dziecku i rodzinie	35	65
IV	Organizacja i prowadzenie szkoły dla rodziców	30	Szkoła dla rodziców ¹⁾	15	45
V	Opieka w wybranych problemach położniczych	90	Oddział położniczo-noworodkowy Oddział ciąży powikłanej Sala porodowa ²⁾ Pracownia ultrasonograficzna	35 35 70 35	265
VI	Specyfika pracy	60	Praktyka położnej	70	130

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Rodzinnego dla Położnych**

	położnej rodzinnej		rodzinnej		
VII	Edukacja dzieci i młodzieży	45	Gabinet promocji zdrowia	35	80
	Łączna liczba godzin	315		365	680

- 1) Szkoła dla rodziców 15 godzin - zajęcia powinny odbywać się w placówce realizującej pełny program szkoły dla rodziców w czasie nie krótszym niż 8 tygodni.
- 2) 50 % czasu przeznaczanego na realizację stażu w sali porodowej można przeznaczyć na odbycie stażu w praktyce indywidualnej/grupowej położnej rodzinnej lub lekarza rodzinnego.

V. Program nauczania

MODUŁ I. PODSTAWY PORADNICTWA

1. Cel modułu

Przygotowanie położnej do samodzielnego i profesjonalnego prowadzenia doradztwa i konsultacji.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

- 1) wyjaśnić pojęcia: problem, porada (bezpośrednia, pośrednia);
- 2) określić cele poradnictwa;
- 3) omówić funkcję i zakres działań poradnictwa;
- 4) scharakteryzować koncepcje poradnictwa;
- 5) określić zasady poradnictwa;
- 6) wskazać cechy dobrego doradcy i uzasadnić ich wpływ na przebieg procesu poradniczego;
- 7) rozpoznać sytuacje problemowe;
- 8) określić działania położnej rodzinnej w dziedzinie poradnictwa.

3. Treści nauczania:

- 1) podstawowe pojęcia w poradnictwie - porada, sytuacja problemowa, problem, potrzeba;
- 2) cele, funkcje i zakres działań poradnictwa;

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Rodzinnego dla Położnych**

- 3) koncepcje poradnictwa - poradnictwo dyrektywne, liberalne, dialogowe i interakcyjne,
- 4) zasady poradnictwa:
 - a) właściwe rozpoznawanie potrzeb,
 - b) indywidualne podejście do osoby radzącej się i jej problemu;
- 5) cechy dobrego doradcy;
- 6) poradnictwo - zakres działań położnej rodzinnej;
- 7) poradnictwo w zakresie zdrowia.

**MODUŁ II. PLANOWANIE RODZINY W RÓŻNYCH
OKRESACH JEJ ROZWOJU**

1. Cel modułu

Przygotowanie położnej do prowadzenia czynnego poradnictwa w zakresie przygotowania rodziny do pełnienia funkcji prokreacyjnej.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

- 1) scharakteryzować etapy planowania rodziny;
- 2) wyjaśnić psychospołeczny aspekt rodziny;
- 3) scharakteryzować metody i środki planowania rodziny;
- 4) doradzać kobietom w wyborze metody i środków planowania rodziny w zależności od ich stanu zdrowia, wieku i sytuacji życiowej;
- 5) omówić wady i zalety różnych metod i środków planowania rodziny;
- 6) interpretować cykl miesięczkowy w różnych sytuacjach zdrowotnych i życiowych kobiety;
- 7) rozpoznawać objawy płodności w różnych sytuacjach zdrowotnych i życiowych kobiety;
- 8) scharakteryzować zaburzenia rozrodczości;
- 9) omówić przyczyny, diagnozowanie i leczenie niepłodności;
- 10) stworzyć programy przygotowujące małżonków (partnerów) do zapłodnienia pozaustrojowego;
- 11) określić standardy opieki nad małżonkami (partnerami) z problemami niepłodności;
- 12) współpracować z zespołem terapeutycznym podejmującym opiekę nad partnerami z problemem niepłodności;
- 13) rozwiązywać problemy etyczne zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej;

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Rodzinnego dla Położnych**

- 14) wspierać emocjonalnie i informacyjnie partnerów w sytuacjach trudnych;
- 15) omówić przyczyny powodujące poronienia nawykowe, porody przedwczesne i wady rozwojowe płodu;
- 16) scharakteryzować organizację poradnictwa genetycznego;
- 17) przedstawić metody diagnostyczne stosowane w poradnictwie genetycznym;
- 18) określić wskazania do przeprowadzenia badań genetycznych.

3. Treści nauczania:

- 1) planowanie rodziny - etapy planowania rodziny:
 - a) planowanie małżeństwa, rodziny,
 - b) planowanie dzietności rodziny,
 - c) planowanie funkcji rodziny;
- 2) psychospołeczny aspekt rodziny;
- 3) planowanie poczęć:
 - a) naturalne metody sterowania płodnością,
 - b) hormonalne środki antykoncepcyjne,
 - c) domaciczne środki antykoncepcyjne,
 - d) prezerwatywa,
 - e) błona pochwowa,
 - f) chemiczne środki antykoncepcyjne;
- 4) zalety, wady i skuteczność różnych metod antykoncepcyjnych;
- 5) płodność w różnych sytuacjach zdrowotnych i życiowych kobiety:
 - a) płodność po porodzie,
 - b) płodność po odstawieniu antykoncepcji hormonalnej i usunięciu wkładki domacicznej,
 - c) płodność w okresie premenopauzy;
- 6) zaburzenia rozrodczości:
 - a) zmniejszona płodność,
 - b) niepłodność - przyczyny, diagnostyka i leczenie;
- 7) klasyfikacja niepłodności:
 - a) niepłodność kobieca,
 - b) niepłodność męska,
 - c) niepłodność na tle zaburzeń psychicznych i seksualnych;
- 8) rola położnej w diagnozowaniu i leczeniu niepłodności małżeńskiej;
- 9) zakres i metody edukacji małżeństw (par) z problemem niepłodności;
- 10) zapłodnienie pozaustrojowe:
 - a) aspekt etyczno-moralny,

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Rodzinnego dla Położnych**

- b) program przygotowujący małżeństwa do zapłodnienia pozaustrojowego;
- 11) zapobieganie niepłodności;
- 12) trudności w urodzeniu zdrowego dziecka:
 - a) poronienia nawykowe,
 - b) porody przedwczesne,
 - c) wady rozwojowe płodu;
- 13) poradnictwo genetyczne:
 - a) podstawy genetyki,
 - b) dziedziczenie chorób,
 - c) prenatalna diagnostyka genetyczna,
 - d) organizacja poradnictwa genetycznego.

MODUŁ III. PROBLEMY ŻYCIA SEKSUALNEGO

1. Cel modułu

Przygotowanie położnej do rozpoznawania i udzielania pomocy w sytuacjach przemocy seksualnej i innych patologii seksualnych.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

- 1) scharakteryzować problemy życia seksualnego;
- 2) omówić przyczyny problemów życia seksualnego;
- 3) rozpoznawać objawy zaburzeń i patologii seksualnych;
- 4) omówić czynniki powodujące zaburzenia i patologie seksualne;
- 5) wskazać instytucje i grupy wsparcia dla rodzin, w których występuje przemoc i patologia seksualna;
- 6) wskazać zagrożenia płynące z prostytucji;
- 7) współpracować z innymi osobami i instytucjami w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 8) omówić metody leczenia zaburzeń i patologii seksualnych.

3. Treści nauczania:

- 1) zagadnienia współżycia seksualnego w różnych okresach życia;
- 2) problemy życia seksualnego - oziębłość seksualna, niedostosowanie seksualne, impotencja, bolesne stosunki;
- 3) przyczyny i objawy problemów życia seksualnego;
- 4) wybrane zagadnienia z zaburzeń i patologii seksualnych - homoseksualizm, ekshibicjonizm, sadyzm, masochizm, współżycie grupowe, gwałt, prostytucja;
- 5) etiologia zaburzeń i patologii seksualnych:

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Rodzinnego dla Położnych**

- a) czynniki kulturowe i środowiskowe,
- b) czynniki patogenne,
- c) czynniki organiczne, w tym narkotyki, alkohol;
- 6) przemoc seksualna w rodzinie - molestowanie seksualne, stosunki kazirodcze, wykorzystywanie seksualne kobiet;
- 7) rozpoznawanie problemów seksualnych;
- 8) leczenie zaburzeń i patologii seksualnych:
 - a) leczenie farmakologiczne,
 - b) leczenie psychoterapią,
 - c) leczenie socjoterapią.

MODUŁ IV. ORGANIZACJA I PROWADZENIE SZKOŁY DLA RODZICÓW

1. Cel modułu

Przygotowanie położnej do zorganizowania i prowadzenia zajęć szkoły dla rodziców.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

- 1) opracować założenia organizacyjne szkoły dla rodziców;
- 2) opracować program szkoły dla rodziców;
- 3) zapewnić skuteczną reklamę i nabór kandydatów;
- 4) zaplanować i realizować proces nauczania-uczenia się, adekwatny do założeń programowych i potrzeb uczestników;
- 5) zaplanować i realizować specjalny program szkoły dla rodziców w przypadku ciąży powikłanej;
- 6) udzielać wsparcia emocjonalnego i informacyjnego;
- 7) aktywizować do samoopieki;
- 8) komunikować się z uczestnikami zajęć;
- 9) oceniać jakość realizowanego programu i przebieg zajęć.

3. Treści nauczania:

- 1) cele i zadania szkoły dla rodziców;
- 2) założenia organizacyjne tworzenia szkoły dla rodziców;
- 3) wyposażenie placówki;
- 4) wybrane zagadnienia z dziedziny marketingu;
- 5) organizacja pracy w szkole dla rodziców - podział na grupy w zależności od rozwoju i czasu trwania ciąży;
- 6) budowanie programów z uwzględnieniem treści:
 - a) higiena psychiczna i fizyczna okresu ciąży,

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji w Dziedzinie Pielęgniarstwa Rodzinnego dla Położnych

- b) teorii przywiązania,
 - c) poród aktywny,
 - d) rola osoby towarzyszącej w prawidłowym i powikłanym przebiegu porodu,
 - e) ćwiczenia ogólnokształtujące i specjalne,
 - f) program promocji karmienia naturalnego,
 - g) inicjatywa Szpitala Przyjaznego Dziecku,
 - h) wspomaganie laktacji,
 - i) zaburzenia laktacji,
 - j) opieka nad niemowlęciem,
 - k) rozwój niemowlęcia i małego dziecka,
 - l) psychiczne i fizyczne zagadnienia okresu porodu,
 - m) metody sterowania płodnością;
- 7) realizacja i ewaluacja programu szkoły dla rodziców;
- 8) proces kształcenia w szkole dla rodziców:
- a) pojęcie i charakterystyka uczestnika,
 - b) cele edukacji,
 - c) metody realizacji programu,
 - d) zasady kształcenia dorosłych,
 - e) formy pracy,
 - f) środki dydaktyczne.

MODUŁ V. OPIEKA W WYBRANYCH PROBLEMACH POŁOŻNICZYCH

1. Cel modułu

Przygotowanie położnej do sprawowania wszechstronnej i ciągłej opieki nad kobietą (i jej rodziną) w ciąży o przebiegu fizjologicznym, w czasie porodu i porodu oraz pełnienia roli propagatora zdrowia i nauczyciela zdrowego stylu życia.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

- 1) realizować opiekę pielęgniarstwo-położniczą nad kobietą w fizjologicznym przebiegu ciąży;
- 2) monitorować stan ogólny i położniczy kobiety ciężarnej;
- 3) monitorować rozwój i stan zdrowia dziecka (wykonywać i interpretować między innymi badania ultrasonograficzne - USG i kardiograficzne - KTG);
- 4) wdrażać ciężarne i ich otoczenie do samoopieki;

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji w Dziedzinie Pielęgniarstwa Rodzinnego dla Położnych

- 5) wpływać na kształtowanie postaw rodzicielskich i wspierać w sytuacjach trudnych;
- 6) promować zdrowy styl życia;
- 7) przygotować kobietę i jej otoczenie do odbycia porodu;
- 8) sporządzać plan opieki przy współudziale kobiety i jej rodziny;
- 9) ustalić stopień ryzyka i prognozować przebieg ciąży;
- 10) zapobiegać wystąpieniu powikłań poprzez podejmowanie stosownych działań zgodnie z kompetencjami;
- 11) przyjmować porody fizjologiczne z uwzględnieniem różnych pozycji rodzącej;
- 12) scharakteryzować stany zagrożenia zdrowia i życia w okresie ciąży, porodu i porożu;
- 13) ocenić jakość opieki okołoporodowej;
- 14) opracować standardy opieki nad kobietą ciężarną, rodzącą i położnicą;
- 15) otoczyć specjalnym programem opieki kobiety z grupy ryzyka społecznego;
- 16) zorganizować samodzielną praktykę;
- 17) współdziałać z innymi przedstawicielami zawodów medycznych i niemedycznych.

3. Treści nauczania:

- 1) monitorowanie przebiegu ciąży:
 - a) metody rozpoznawania wczesnej ciąży,
 - b) badanie fizykalne i ocena stanu zdrowia kobiety ciężarnej,
 - c) ustalanie stopnia ryzyka (położnicze, demograficzno-społeczne),
 - d) częstość i charakter wizyt kontrolnych,
 - e) obliczanie przypuszczalnego terminu porodu,
 - f) promowanie zdrowego stylu życia w ciąży,
 - g) badania laboratoryjne i diagnostyczne oraz interpretacja wyników;
- 2) monitorowanie stanu zdrowia i rozwoju dziecka:
 - a) badanie USG i interpretacja wyników,
 - b) liczba płodów,
 - c) wiek ciąży,
 - d) usytuowanie płodu w macicy,
 - e) ocena budowy i dojrzałości płodu,
 - f) ocena lokalizacji i dojrzałości łożyska,
 - g) ilość płynu owodniowego,
 - h) metody kliniczne (pomiar) - ocena ruchów płodu,
 - i) metody biofizyczne - KTG (interpretacja zapisów);

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Rodzinnego dla Położnych**

- 3) poradnictwo i edukacja zdrowotna kobiety ciężarnej i jej rodziny:
 - a) psychospołeczne problemy okresu ciąży,
 - b) nauka samoopieki,
 - c) higiena psychiczna i fizyczna,
 - d) aktywność kobiety ciężarnej, w tym seksualna;
- 4) przybliżanie obrazu dziecka w świadomości kobiety:
 - a) dialog matki z dzieckiem,
 - b) kształtowanie postaw rodzicielskich;
- 5) przygotowanie rodziny do odbycia porodu:
 - a) poród rodzinny w warunkach szpitalnych,
 - b) poród rodzinny w warunkach domowych,
 - c) kwalifikowanie kobiet do porodu domowego;
- 6) prowadzenie porodu domowego:
 - a) zabezpieczenie sprzętu i środków,
 - b) przygotowanie psychiczne rodzącej i rodziny do porodu,
 - c) sytuacje nagłe - nieprzewidziane - sposoby postępowania,
 - d) aktywna praca położnej w trakcie trwania porodu,
 - e) naturalne sposoby łagodzenia bólu,
 - f) wybór pozycji rodzącej podczas porodu,
 - g) alternatywne sposoby prowadzenia porodu,
 - h) kontakt fizyczny i psychiczny matki z dzieckiem,
 - i) badanie fizykalne i ocena stanu noworodka;
- 7) szczepienia ochronne noworodków;
- 8) postępowanie w przypadku urodzenia się noworodka w złym stanie;
- 9) postępowanie w wybranych sytuacjach wikłających ciążę i poród:
 - a) ciąża młodocianych,
 - b) ciąża mnoga,
 - c) cięcie cesarskie;
- 10) opieka położnej nad rodzącą, jej dzieckiem i mężem w przypadku współistnienia chorób matki - choroby matki zależne od ciąży, choroby matki niezależne od ciąży;
- 11) rola położnej w sytuacji niepełnosprawności matki;
- 12) połóg - zmiany w życiu kobiety i jej rodziny po urodzeniu pierwszego i kolejnego dziecka:
 - a) akceptacja rodzeństwa - rola położnej,
 - b) problemy związane z położeniem,
 - c) problemy psychologiczne związane z macierzyństwem,
 - d) utrata dziecka lub wada wrodzona u dziecka,
 - e) dziecko z wadami rozwojowymi;

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Rodzinnego dla Położnych**

- 13) stany zagrożenia zdrowia i życia w okresie ciąży, porodu i porożu - działania porożnej;
- 14) współpraca z lekarzem rodzinnym;
- 15) jakość opieki w praktyce porożnej rodzinnej:
 - a) organizacja samodzielnej praktyki porożnej rodzinnej,
 - b) tworzenie standardów opieki porożniczej,
 - c) ocena skuteczności działań własnych,
 - d) monitorowanie jakości opieki, ewaluacja jakości opieki,
 - e) współpraca z innymi przedstawicielami zawodów medycznych i niemedycznych.

MODUŁ VI. SPECYFIKA PRACY POROŻNEJ RODZINNEJ

1. Cel modułu

Przygotowanie porożnej do świadczenia opieki w stanie zdrowia i choroby kobiety oraz jej rodziny.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania porożna powinna:

- 1) określić obszary pracy porożnej z rodziną;
- 2) omówić główne założenia będące podstawą opieki nad zdrowiem rodziny;
- 3) wdrażać model współpracy z rodziną;
- 4) scharakteryzować zadania porożnej rodzinnej w relacji z rodziną, wynikające z definicji zdrowia;
- 5) rozpoznać w rodzinie czynniki podlegające i niepodlegające modyfikacji;
- 6) wykonać zapis rodzinnego występowania chorób i zaplanować działania promocyjne i profilaktyczne;
- 7) scharakteryzować deficyt opieki i omówić jego przyczyny;
- 8) omówić typy relacji opiekuńczych w rodzinie (korzystnych i niekorzystnych dla osoby chorej);
- 9) określić wydolność opiekuńczo-pielęgniacyjną rodziny i omówić sposoby praktycznego ich wykorzystania przez porożną;
- 10) omówić specyfikę pracy porożnej w rodzinach osób chorych;
- 11) omówić zadania porożnej w opiece nad pacjentami będącymi nosicielami wirusa Human Immunodeficiency Virus (HIV) oraz chorymi na zespół nabytego upośledzenia odporności (AIDS);
- 12) wyłonić różnice i podobieństwa zadań porożnej w zależności od rodzaju choroby;

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Rodzinnego dla Położnych**

- 13) scharakteryzować zadania położnej wynikające z pracy z rodziną uzależnioną od alkoholu i środków psychotropowych;
- 14) opracowywać standardy opieki.

3. Treści nauczania:

- 1) wiedza o środowisku społecznym jako składniku nauk związanych ze zdrowiem człowieka:
 - a) rodzina jako podmiot pracy położnej, obszary pielęgniarstwa pracy z rodziną,
 - b) modele współpracy z rodziną,
 - c) zadania położnej rodzinnej w zależności od przyjętej definicji zdrowia;
- 2) pielęgniarstwo rodzinne do celów profilaktyki i promocji zdrowia w pracy położnej:
 - a) diagnoza rodzinna do celów profilaktyki i promocji zdrowia w rodzinach osób zdrowych,
 - b) pojęcie zdrowia rodziny, jego obszary i wskaźniki na rzecz osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych;
- 3) zadania położnej rodzinnej w sytuacji choroby i niepełnosprawności w środowisku domowym;
- 4) wydolność rodziny w zakresie sprawowania samoopieki i opieki nad chorym;
- 5) zastosowanie procesu pielęgnowania w pracy położnej z rodziną:
 - a) etapy procesu pielęgnowania, formułowanie diagnozy pielęgniarstwa,
 - b) zasady pracy z rodziną;
- 6) praca położnej w rodzinach, w których występują schorzenia, w tym:
 - a) padaczka,
 - b) reumatoidalne zapalenie stawów,
 - c) stwardnienie rozsiane (SM),
 - d) cukrzyca,
 - e) choroby układu krążenia (miażdżyca, zawał, nadciśnienie tętnicze),
 - f) choroby psychiczne,
 - g) schorzenia neurologiczne (udar),
 - h) choroby o niepomyślnym rokowaniu,
 - i) inne;
- 7) rola położnej w pracy z rodziną uzależnioną od alkoholu i innych środków psychotropowych;
- 8) problemy rodzin uzależnionych od alkoholu;

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Rodzinnego dla Położnych**

- 9) zadania położnej w opiece nad pacjentami będącymi nosicielami wirusa HIV oraz chorymi na AIDS;
- 10) standardy postępowania położnej we wczesnym wykrywaniu chorób i w opiece nad rodziną:
 - a) charakterystyka, cechy standardów, kryteria oceny standardów,
 - b) monitorowanie jakości w oparciu o kryteria standardów.

MODUŁ VII. EDUKACJA DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Cel modułu

Przygotowanie położnej do prowadzenia edukacji w zakresie zachowań prozdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem aspektów rozwoju seksualnego.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

- 1) omówić problemy związane z okresem dojrzewania seksualnego młodzieży;
- 2) nauczyć dziewczęta obserwacji cyklu miesięczkowego;
- 3) wskazać objawy i przyczyny zaburzeń występujących w wieku dojrzewania, takich jak anoreksja, bulimia;
- 4) prowadzić czynne poradnictwo w zakresie edukacji seksualnej wśród młodzieży;
- 5) współpracować z psychologiem i grupą terapeutyczną;
- 6) uświadomić młodzieży ewentualne konsekwencje wynikające z wczesnego podejmowania kontaktów seksualnych;
- 7) przygotować programy edukacyjne dostosowane do wieku dzieci i młodzieży;
- 8) współpracować z rodzicami i wychowawcami;
- 9) przygotować młodzież do pełnienia ról rodzicielskich;
- 10) kształtować wśród młodzieży postawy odpowiedzialności za siebie i potomstwo;
- 11) udzielać wsparcia i informacji młodzieży w sprawach trudnych;
- 12) propagować odpowiedzialne postawy seksualne;
- 13) współpracować z młodzieżą ze środowisk zagrożonych narkomanią i patologią społeczną;
- 14) wdrażać programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży zapobiegające narkomanii.

3. Treści nauczania:

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji w Dziedzinie Pielęgniarstwa Rodzinnego dla Położnych

- 1) dojrzewanie seksualne dzieci i młodzieży;
- 2) edukacja młodzieży w zakresie problemów wieku dojrzewania:
 - a) cykl miesięczkowy w okresie dojrzewania,
 - b) zaburzenia cyklu miesięczkowego,
 - c) obserwacja zmian w organizmie podczas cyklu miesięczkowego,
 - d) przemiana materii a żywienie młodzieży,
 - e) zaburzenia pokarmowe: anoreksja, bulimia;
- 3) choroby przenoszone drogą płciową, zakażenie wirusem HIV;
- 4) zagadnienia obyczajowe w świetle obowiązującego prawa - pornografia, "moda na seks" - seks w mediach;
- 5) wybrane zagadnienia aktywności seksualnej młodzieży:
 - a) inicjacja seksualna,
 - b) wczesne podejmowanie życia seksualnego (odpowiedzialność za siebie i partnera),
 - c) masturbacja, petting,
 - d) dziewictwo,
 - e) wczesne rodzicielstwo - dojrzałość emocjonalna do pełnienia ról rodzicielskich;
- 6) problemy wynikające z wczesnego podjęcia współżycia seksualnego;
- 7) edukacja seksualna młodzieży;
- 8) programy edukacyjne dla młodzieży szkolnej;
- 9) wpływ formalnych i nieformalnych grup na postawy i zachowania młodzieży;
- 10) praca z młodzieżą ze środowisk zagrożonych narkomanią i patologią społeczną;
- 11) grupy wsparcia i samopomocy dla młodzieży ze środowisk zagrożonych narkomanią i patologią społeczną;
- 12) zapobieganie narkomanii i patologii społecznej.

VI. Kwalifikacje kadry dydaktycznej

1. Organizator kształcenia zapewnia w przedmiotowej dziedzinie kształcenia wykładowców posiadających:

- 1) tytuł naukowy profesora w dziedzinie odpowiadającej tematyce wykładów;
- 2) stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie odpowiadającej tematyce wykładów;
- 3) stopień naukowy doktora w dziedzinie odpowiadającej tematyce wykładów;

2. Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż pięcioletni staż zawodowy w dziedzinie będącej przedmiotem

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Rodzinnego dla Położnych**

specjalizacji, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają co najmniej jeden z warunków:

- 1) posiadają tytuł zawodowy magistra położnictwa;
- 2) posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego dla położnych, położniczego, ginekologicznego;
- 3) posiadają specjalizację lekarską w dziedzinie medycyny odpowiadającą dziedzinie pielęgniarstwa będącej przedmiotem specjalizacji;
- 4) posiadają ukończone studia wyższe na kierunku mającym zastosowanie w ochronie zdrowia lub inne kwalifikacje niezbędne do realizacji wybranych zagadnień.